

Déli Hírlap

szertészeti és kiadóhivatal: Timisoara-
elváros, Szentgyörgy-tér 4. Telefon: este 9
ráig 2-52, azontul 10 vagy 2-42. Előfizetési
árak külföldön: havonként 110 Lei, negyed-
évre 330 Lei, félévre 600 Lei és egész évre
1000 Lei vagy ezekkel egyenlő értékű valuta

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VUCHETICH ENDRE

Előfizetési árak Temesvárott és vidéken
kézbesítéssel: havonként 80 Lei, negyed-
évre 240 Lei, félévre 450 Lei, egész évre
900 Lei. Köztisztviselők és állami nyugdíja-
sok részére: havonként 60 Lei, negyedévre
180 Lei, félévre 350 Lei, egész évre 700 Lei

1929 / CSÜTÖRTÖK / AUGUSZTUS 8

ÁRA 4 LEI BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, V. ÉVF. 178. SZAM

Történelem

igazi történelem nem az, amit a
gyermek az iskolában tanulnak,
míg az események, amelyek a törté-
nelmet alkotják, a különböző államok
nyilvános retortáin átszűrődnek és be-
leke öntve a tankönyvekbe kerülnek,
nyegükből kiforgatva csak eltorzi-
sítást mutatják a való történéseknek.
Történelem így a leghazugabb tudó-
mány, mert mindig bizonyos érdekek
szolgálatában állva nem a valót tü-
kélteti vissza. Ezt állapította meg a
középiskolai oktatás nemzetközi kon-
gresszusa is, amelyet legutóbb tartot-
tak Hágában. Ennek egyik főtárgya a
történelem tanításának nemzetközi
szabályozása volt. Azt hangsúlyozták
az egyes szónokok, hogy az egész euró-
pai történelemtanítást nemzetközi el-
lenőrzés alá kell helyezni. Az ellenő-
rési célja lenne a tankönyveket olyan
szempontból felülvizsgálni, hogy azok
anyaga a békeszerződések szellemének
megfeleljen. Ez az indok egymagában
még nem elegendő arra, hogy a tervet
meg lehessen megvalósítani. Elképzel-
hetetlen, hogy amikor a legyőzött ál-
lamok nap-nap után hangoztatják,
milyen égbekiáltó igazságtalanság
történt velük, akkor beleegyezzenek
hazai történelemüknek olyan tanításá-
ba, amely a békeszerződések szellemét
igazságosnak ismeri el. És bármilyen
szép az a sokat hangoztatott cél, hogy
a nemzeti gyűlölködést távolartsák
az ifjúságtól, éppen ezért kivihetetlen.
Ha végigtekintünk az egyes nemzetek
történelmén, úgy könnyű szerrel meg-
állapíthatjuk, hogy milyen óriási el-
lentétek mutatkoznak ugyanazon cse-
mények megírásánál és bírálatánál
az egyik és a másik nemzetnél. Igazán
végeredményben csak az évszámok
maradnak és talán azok sem mindig.
Az ifjúságot az iskolában a történe-
lem tanításával nemcsak a nemzeti
gyűlölködés kiköszöbölésére kellene
nevelni, hanem egymás megbecsülé-
sére, tisztelésére és szeretetére is. Ar-
ra kellene oktatni őket, hogy ne a so-
vinizmusnak mindent elrajzoló szem-
üvegén keresztül nézzék az eseménye-
ket, hanem szívüket szólaltassák meg.
Meg vagyunk róla győződve, hogy
mindenféle nemzetközi ellenőrzésnél
és kétes értékű kísérletezésnél többet
érne, ha például Románia legújabb
történelmének iskolakönyveiben egé-

szesen rövid kis fejezetet szentelnének
a magyar telepések ügyének. Kivona-
tos tudósítását kellene csak lenyom-
tatni az iskolakönyvekbe annak a
nagygyűlésnek, amelyet a hánsági
magyar telepések most szombaton fog-
nak tartani a Gyárudvar nagy termé-
ben. A fogékony gyermeklélekben bi-
zonyára kitörülhetetlenül mély nyo-
mot hagyna az a sok szenvedés, a
könnyek áradata, amely egy törvény
igaztalan végrehajtása miatt egy egész
nemzedék életét keserítette meg. A

történelemnek erről a gyűlésről majd
nem úgy kell beszámolni, mint egy
ujkori parasztlázadásról, hanem sze-
gény, meggyötört kisebbségi sorsban
élő emberek összeföveteléről, amelyen
csendes zokszavak kíséretében közös
akarattal arra határozták el magukat,
hogy a kormányhatalom méltányossá-
gára és igazságérzetére apellálva ké-
rik a rajtuk esett súlyos sérelem or-
voslását. A történelemnek ez a fejeze-
te akkor nyerne méltó befejezést, ak-
kor érné el célját és akkor tanítaná

beesületre, tisztességre, szeretetre az
új nemzedéket, ha beszámolhatna,
hogy a hatalom belátta emberek téve-
dését, jóvátette a hibát, amit egyesek
elkövettek, megadta a szegény embe-
reknek azt, ami nekik a jog, az igaz-
ság és a törvény szerint jár. Ha a tör-
ténelmet a jövőben talán nem is egé-
szén így fogják még tanítani, szeret-
nők hiálni mindezek ellenére, hogy a
mi kicsiny nemzetkisebbségi történel-
münknek ez a fejezete így nyer befe-
jezést.

Vérbe fojtották négyezer lupényi bányamunkás sztrájkját

Petrozsény, augusztus 6.

(Tudósítónk telefonjelen-
tése.) A zsilvölgyi bányavidék sok-
ezernyi munkása már hosszú idő óta
küzd a rossz gazdasági viszonyokkal,
amelyeknek javításán a bányarész-
vénytársaságok vezetősége nem sokat
lendített, mert ugylátszik nem fontos
nekik a munkások ezen legszánalma-
sabb sorsban levő rétegének megélhe-
tése. A surlódás és állandó elégedet-
lenség, mely a munkások elkeseredé-
sét hónapokon keresztül szította, most
véres kirobbanásához vezetett. A bá-
nyarészvénytársaság igazgatósága á-
llítólag kijelentette, hogy nem hajlan-
dó a vitás kérdésekben tárgyaló föl-
gyanánt elismerni a bányászok szin-
dikalista szakszervezetét. A bánya-
igazgatóság ezen magatartása vissza-
hatást keltett, aminek eredményeké-
ppen a lupényi bányászok vasárnap
egész napon át tartó tanácskozást
folytattak. Mintegy kétszáz bizalmi
férfi vett részt a tanácskozáson és
a bizalmiférfiak gyűlése kimon-
dotta, hogy amíg a bánya vezető-
sége a szindikátusokat nem ismeri
el, addig a bányászok nem lépnek
munkába.
Hétfőn reggel erre a lupényi mun-
kások már nem is jelentek meg a
Viktória, Ilona, Karolina és István
tárnákban. Néhány segédmunkás le-
szállott ugyan a bányákba, de dolgoz-
ni ezek sem tudtak, mivel a szellőz-
tető készülékek működésében zavarok
mutakoztak. Nemsokára azonban ez
a néhány segédmunkás is abbahagyta
a munkát és reggel kilenc órakor Lu-

pény bányatelepe már az általános
sztrájk képét mutatta. Az igazgatóság
fegyveres őreket kért, mert attól tar-
tott, hogy a bányák szellőztető ké-
szülékei, a villamos központ és a víz-
mű is veszedelemben foroghat.

Csakhamar esendőrök jelentek
meg, akikkel a munkásság össze-
tűzött. Már ekkor néhány sebesü-
lés történt.

A munkások haragja főleg Radu
munkavezető ellen fordult, akit az
igazgatóság és a hatóságok besugo-
jának tekintettek. Botokkal, majd késsel
annyira megsebesítették Radut, hogy
életveszélyes sérülésekkel kórházba
kellett szállítani.

A hangulat mindig izzóbb lett, a
helyzet percéről percre jobban kiélező-
dött, amiért is a rendőrprefektus Dé-
váról és Petrozsényből telefonon újabb
csendőrségi segítséget kért. Amikor
a csendőrök megérkeztek, a tüntetők
egyelőre szétoszlottak. Az igazgató-
ság ekkor már tárgyalásokba boesü-
kozott a munkásokkal, de ezek a tár-
gyalások hétfőn délutánig nem vezet-
tek eredményre. A csendőrség veze-
tői olyan parancsal álltak a munkás-
sággal szemben, hogy a legnagyobb
eréllyel lépjenek fel és feltétlenül
biztosítsák a vízművek, valamint a
villamos üzem működését.

A helyzet tegnap ért válságos for-
dulóponthoz, amikor az igazgatóság-
gal folytatott tárgyalások eredmé-
nytelenségének hatása alatt az Ilona,
Karolina és István tárnák munkásai
összesen háromezernyolcszázan szintén

csatlakoztak a sztrájkhoz. Rozván
István dr. megyei prefektus ekkor
Déváról katonai segítséget is kért.

A sztrájkolók egy része ugyanis
megszállta a lupényi villamos
üzemet és meg akarta akadályozni
annak működését.

A prefektus erre a Nagyszébenben
levő tizennyolcadik számú hadosztály-
tól is segítséget kért, hogy a munkás-
ság esetleges erőszakoskodásait osirá-
jában elfojtsa. Tetőpontra hágott az
izgalom, amikor a főügyész felszólí-
totta a tüntető munkásságot, hogy a
villamos üzemből távozzék. A mun-
kások a felszólításnak nem tettek ele-
get. Mikor a katonaság ki akarta ürí-
teni a villanytelepet, a munkások tö-
megéből több lövés hangzott el. Erre
a katonaság készenlétebe helyezkedett
és a főügyész rendelkezésére sortűzet ad-
tak le a munkásokra. Velőtrázó szőlő-
tozás és a sebesültek jajgatása töl-
tötte be a levegőt. A villamos művet
megtisztították a megszálló munkássá-
gtól. A helyszínen ekkor számos sebes-
ült maradt és

tizennégy emberről megállapítot-
ták, hogy a fegyvergolyók nyom-
ban megölték őket. Négy ember
kórházba szállítása közben halt
meg.

A sebesültek száma igen tekintélyes.
Lupényben egyelőre minden csendes.
A telepet katonaság és csendőrség
tartja megszállva. A munkások kö-
zül többeket letartóztattak. A nyom-
ozás a legnagyobb szigorúsággal fo-
lyik.

Figyelem!

Bátorkodom a n. é. közönség szives
tudomására hozni, hogy Timisoara,
Bulev. Berthelot (Kossuth-u.) 15.
szám alatt a mai modern technika és
higyenikai igényeket teljesen kielégítő
gőz- és villanyerőre berendezett

Tel. 22-04

SÜTŐDÉT

létesítettem, amelyet f. évi augusztus hó 6-án megnyitottam. Sütődében egész napon
át kiváló minőségű friss péksütemény, többféle tésztés házi- és rozskenyér, mindenféle
új sütemények a t. vevő közönség rendelkezésére állanak. A legmegbízhatóbb gyógy-
kenyér újdonságokat gyártom, melyek cukor-, gyomor-, vese- és bébetegyeknek ajánl-
hatók, valamint a laxans-zsemlét, mint abszolút biztos hashajót. Kérem a n. é. közönség
szives pártfogását és vagyok kiváló tisztelettel **Österreicher Ignác**, sütőmester

A szovjet temesvári védőjét a bíróság két évi börtönre ítélte

Temesvár, aug. 7.

Az augusztus elsejére tervezett vörös nappal kapcsolatosan a temesvári rendőrség hét embert tartóztatott le. Orizetbe vették Grün Miklós prágai műegyetemi hallgatót, akit tettenértek, amikor július 31-ről augusztus elsejére virradóra egy eddig még ismeretlen társával a házak falára ezt festette kivágott betűkből:

Le az imperialista háborúval! Védjétek meg a szovjetet!

Grúia Demeter egységes szakszervezeti titkárt öt társával augusztus elsején a Szentgyörgy-téren tartóztatták le. Gruianál a szakszervezeti tagokhoz intézett felhívást találtak. A hetedik letartóztatott Spitz Mór vasesztergályos, akinél három röpiratot találtak. Az ügyészség az összes vádlottakat államelleni izgatással vádolta. Nagy érdeklődés mellett tegnap tartották meg ügyükben a főtárgyalást. Popescu Péter elnök mellett szavazóbíró Muntean Emil volt, a vádat Nicolau Konstantin ügyész képviselte, míg a védelmet Almajan Ágoston dr. dévai, Bürger Ernő dr. és Nagy Hugó dr. temesvári ügyvédek látták el.

Először Gruiat hallgatták ki, aki ártatlanságát hangoztatta.

Elnök: Ezt a manifesztumot maga szerkesztette?

Grúia: Nem manifesztum, csak körözvény.

Hogyan és milyen alkalommal találták magánál?

Augusztus elsején ujságot akartam venni a Szentgyörgy-téren. Akkor találkoztam Lamberttel és a másik négy vádlottal, akik, mivel én munkaközvetítést is végzek, munka után érdeklődtek.

Eszemágában sem volt az augusztus elsejével törődni. A nálam talált irat körözvény, amelyben utaltam a jelenlegi politikai helyzetre, felhívtam az egységes szakszervezetek tagjait, hogy fizessék tagdíjukat.

egyben tiltakozásra szólítottam fel őket. Müller és társai fogvatartása ügyében. Ez pártkörözvény volt, semmiféle államelleni izgatást nem követtem el. A körözvényt különben július huszonhatodikán készítettem és 150 példányban küldöttem el.

Mit tartalmaz ez a körözvény?

Önök lefordították.

Popescu elnök ezután ismerteti az inkriminált körözvényt. A körözvény utasításokat tartalmaz a további szervezkedésre, majd kiméletlen hangon támadja a nemzeti parasztpárttal közös listán megválasztott szocialista képviselőket és a pártot, akit a munkásság árulóinak mond. Végül felhívja, hogy támogassák erkölcsileg és anyagilag az április hetedik események miatt letartóztatott elvtársakat.

Milyen támogatást ért?

Mindenképpen kötelességünk őket támogatni. Ismételtén hangsúlyozom, mi augusztus elsejével nem foglalkoztunk. Más mondani valóm nincs, csak az, hogy

a rossz bánásmód miatt éhségsztrájkba léptem. Ma hatodik napja nem eszem.

Utána Lambert Mátyás, Spitz Mór, Mayer Gyula, Nedel Ferenc és Szaturnusz Józsefet hallgatják ki, akik mind azt hangsúlyozzák, hogy ők Gruiaival

Dani, az ismeretlen plakátragasztó

Nicolau ügyész: Mint szigorló mérnököt lovagiasabb vallomást vártam.

Grün: Azt mondtam, amit tettem. Dani nevű társam futásnak eredt. A kosárban talált röpiratokról nincs tudomásom.

Ezzel a vádlottak kihallgatása véget ért. Ezután Nagy hugó dr. fejtegette, hogy a gyorsított eljárásról szóló törvény alkotmányellenes, mivel a hivatalos lapban nem jelent meg. Kérte, hogy az ügyét rendes bíróság elé utalják. Bürger Ernő dr. azt fejtegeti, hogy a vádlottakat nem érték tetten,

Moszkva titkos parancsai

Nicolau Konstantin ügyész erre megtartotta vádbeszédét, amelyben vázolta a moszkvai központ titkos parancsait a vörös nap ügyében. Majd kijelentette, hogy

Gruiat és Grünt kivéve, a többi öt vádlott ellen elejti a vádat. Gruival és Grünnel szemben beigazoltnak látja az államelleni izgatás büntetési mértékét és példás büntetést kér.

A védelem nevében Almajan Ágoston dr. kifejtette, hogy a vád konkrét tényeket nem sorakoztatott fel. Sem a körözvényben, sem Grün által vázolt feliratban nem lát a Marzescu-féle rendtörvény értelmében büntetendő eseményt. Hogy Grün a háboru ellen tiltakozott ez nem uszítás a jelenlegi államrend ellen, mert Románia senkivel sem visel jelenleg hárcot. Felmentést kér.

Bürger Ernő dr.: Öt napig tartott, amíg az ügyészség lelkiismerete

veletlenségéből találkoztak a Szentgyörgy-téren. Spitz Mór is ártatlanságát hangoztatta. Az utolsó vádlott Grün Miklós. Kijelenti, hogy nem tudja társa nevét és csak azért említette, hogy Wolfnak hívják, mert bántalmazták. Beismeri, hogy ő a kivágott betűmintát tartotta, amikor Dani nevű ismeretlen társa azt a falra festette.

Popescu elnök: De a vezetőügyész előtt is Wolf nevet mondotta.

Grün: Az ügyészségre való szállítás közben is bántalmazták. Valamilyen nevet mondtam.

hiszen Gruia a körözvényt még július huszonhatodikán készítette. Másrészt a politikai és sajtóvétségeket nem lehet gyorsított eljárás alá vonni.

Rövid szünet után Nicolau Konstantin ügyész a kifogások elutasítását kérte. Az ügyész szerint a Marzescu-féle rendtörvény későbbi keletű és az a politikai jellegű vétségeket és büntetéseleményeket szintén a gyorsított eljárás alá vonja.

Rövid tanácskozás után a törvényszék a kifogásokat elutasította és illetékesnek mondotta magát az ügyet a gyorsított eljárás szerint elbírálni.

felébredt, hogy öt vádlott ártatlan...

Elnök: Ügyvéd ur tiltakozom az ilyen kifejezések használata ellen.

Bürger szintén felmentést kér. Nagy Hugó dr. ugyancsak a vádlottak felmentését kérte. Gruia és Grün a zárás jogán szólaltak fel és újólaj ártatlanságukat hangoztatták.

A bíróság ezután tanácskozásra vonult vissza.

Egy óráig tartó tanácskozás után délután félhárom órakor hirdette ki Popescu elnök az ítéletet.

Grün Miklóst két évi börtönre, kétezer lei pénzbírságra, Gruiat hat havi börtönre és tízezer lei pénzbírságra ítélte, a többi öt vádlottat felmentette.

A védők az ítélet ellen felebbeztek és egyben kérték Gruia és Grün szabadlábra helyezést. Ezt a törvényszék elutasította. A felmentett vádlottakat nyomban szabadlábra helyezték.

Terjed a tűzvész a morenii petroleumtelepen, ahol már emberáldozat is van

Bukarest, augusztus 7.

A morenii tűzkatasztrófa méretei egyre nagyobbodnak és tegnap újabb szondarobbanás híre érkezett. Ennek a robbanásnak emberáldozata is van. Az Astra Romana petroleumtársaság ploestii telepén ugyanis új motort szereltek fel. A veszedelmes munka alkalmával a motorból szikrák pat-

tantak ki és ezek felgyújtották a közelben levő petroleumtelepet, amely nagy robajjal felrobbant. A petroleum tüzet fogott, a lángok rohamosan terjedtek és a telep hamarosan elpusztult. A robbanás következtében két munkás szörnyethalt, kilenc ember pedig súlyos égési sebeket szenvedett. A mentési munkálatok során Mún-

teanu tűzoltóparancsnok is könnyen megsérült.

A tűzvész leküzdése emberfelel munkát ad a szakértő mérnököknek. A szondákban előtörő lángoszlopok a felére csökkent ugyan, mert a gázok az alagutakon keresztül tödültek ki. Az égő szondából állandó ermoraj hallatszik, amely teljes sebességgel robogó vonat zakatolásához hasonlít. Ezenkívül folytonos földrátárási munkák is érezhetők. Mivel a főtovaterjedésének veszélye még mindig fenyeget, hatalmas szivattyúk szülékeket helyeztek el és általában minden lehető intézkedést megtettek a morenii petroleum-területek mentésére. A helyzet igen válságos, ezért a szakértők tegnap újabb megbeszélést tartottak.

Kemény Gyula dr utolsó útja

Temesvár, aug. 7.

A mélységes gyász és az őszint részvét megnyilatkozása mellett tették el tegnap Kemény Gyula drt, aki a régi Temesvár történetében maradandó emléket állított magának. A koporsó körül nagy számban jelen tek meg az elhunyt barátia, tisztelői ismerősei, a temesvári orvostársadalom számottevő tagjai. A gyászszertartást Schemek Bernát dr. főorvos végezte, aki megindító beszédben bucsuztatta Kemény Gyulát. Méltatta benne az embert és az orvost. A temesvári orvosszövetség nevében Sugár Mihály dr. igazgató-főorvos bucsuztatta az elhunytat. Az orvosszövetség, kártársaid és jóbarátaid nevében is jöttem — mondotta — neked utolsó istenhözszódot mondani, akivel ismét kidőlt a régi magaseszméjű orvosságának egy erős oszlopa. Emlékednek talán az volna a legméltóbb, ha egy rövid mondatban kifejezést adnék annak a nagy fájdalomnak, amelyet közülünk való távozásod felett érzünk és egynéhány rövid szóval bucsuznánk téled. Sugár Mihály dr. ezután rámutatott Kemény Gyula dr. nemes emberi vonásaira, arra a nagy szeretetre és megértésre, amely szívében lakozott. Szorgalmát, munkásságát és a művészet iránt való határtalan szeretetét és lelkesedését méltatta. Szépen éltél Kemény Gyula — fejezte be Sugár Mihály dr. megható bucsuztatóját — mert szépért éltél és ez kiható az emberekhez való rációdra is, mert mindig a finom lelkekhez vonzódtál durvaságoktól rettegő, finomlelked. Senki szívében tövist nem hagytaál és csak a szeretet az, amely emléked után sir. A könnyekig megható beszéd után a temetési menet megindult a belvárosi zsidó temetőbe.

Kirándulók figyelmébe!

A népszerű

Bottyán-

féle vendéglő nyári helyisége

Mehalában

a villamos végállomás előtt a legkelle-

mesebb kirándulóhely.

Minden vasár- és ünnepnapon ének-,

zene- és kabaréelőadások.

Legízesebb meleg és hideg ételek.

Jégbehűtött sörök, valódi bakovári és

rékási borok. Szolid polgári árak.

GÉPTÉGLA elsörendü minőségben kapható
HERKULES Gőztéglagyár R.-T. Timisoara
Ugyanott spec. Nuth & Feder üreges válaszfal-tégla valamint üreges géptégla, hódfarku cserép stb.
Iroda (és telefonhívás) Temesvári Bank és Kereskedelmi R.-T. Bánati ház, I. emelet. **Kérje be árainkat**

Az öreg órás gyilkosa

nem épelméjű és az orvosszakértői vélemény szerint elmegyógyintézetbe kellene szállítani

Temesvár, augusztus 7.

Visa György volt községi jegyző november tizenhetedikén — mint ismeretes — tőle különváltan élő felesége ellen gyilkos merényletet követett el. Visa feldultan ment feleségére a Jenőherceg-utca 6. számú házában levő lakására, revolvert rántva azonban az asszony a szomszédházban lakó Pichl Sámuel lakájának menekült. Visa ide is követte az asszonyt és a konyhaajtón keresztül revolverlövést tett feleségére. A gyilkos azonban célt tévesztettek és Pichl Sámuel hatvannégy éves, volt mestert érték, aki a helyszínen meghalt. A gyilkosság Temesvárott nagy megdöbbenést keltett. Visát letartóztatták és azóta a temesvári elmegyógyintézetben fogház lakója.

Fogházban azonban teljesen abnormálisan viselkedett, így legújabb előfordult, hogy almából méregtelen felriadt és a mellette fekvő szomszédját alaposan felpofozta.

Az egyre izgatottabban viselkedett elmegyógyintézetben és nemrégiben saját maga memorandumot intézett a vizsgálóbíróhoz. Ebben kéri, hogy vizsgálják meg emebeli állapotát, mert terhelt családból származik. Továbbiakban részletezte, hogy apja szenvedélyes alkoholistája volt és delírium tremensben az egyik elmekörnyékben halt meg, anyja szintén örökös betegség áldozata lett. A beadvány után Fehér Antal védő is kérte védelem emebeli állapotának megvizsgálását. Safirescu Demeter vizsgálóbíró erre elrendelte Visa emebeli állapotának megfigyelését. Wachsmann Alvin dr. törvényszéki főorvos több hétig tartó megfigyeléseit tegnap írásban foglalta össze és azt betérjesztette a vizsgálóbírónak. Ez az orvosi megállapítás fordulatot ad Visa gyilkossági ügyének.

Az orvosszakértői vélemény kifejti, hogy Visa veszedelmes alkoholistája volt, a háború idején pedig a budapesti tizenhatos számú helyőrségi kórházban állott megfigyelés alatt.

A jelentés részletezi Visa eddigi életét, majd kifejti, hogy a vádlottnál écha 2—3, olykor 12—15 napig tartó imatlamanság mutatkozik, amely gyomor- és súlyos fejfájással párosul. Visa depressziós lelki állapota is ezen minden valószínűség szerint örökös degi jelenségekre vezethető vissza.

amelyek epilepszia alakjában jelentkeznek. Az orvosszakértői vélemény végző konkluziója a következő: Visa György nem beszámíthatatlan, azonban elhatározó és ítélőképességének gyakorlásában mindenképpen korlátozott. Most nem állapítható meg még, hogy a gyilkosság elkövetése időpontjában is ezek a depressziók uralták. A főorvos azt a javaslatot teszi, hogy Visát utalják be egy elmeklinikára és ott az állandó megfigyelés

alapján határozottan körvonalozhatják elhatározó és ítélőképességének mérvét.

Safirescu Demeter vizsgálóbíró még nem döntött, hogy beutalja-e valamelyik klinikára Visát, vagy pedig véghatározatot készít a gyilkossági ügyében és a törvényszékre bizza a klinikai beutalásban való döntést. Tény az, hogy az orvosszakértői vélemény Visa felelősségre vonásánál jelentékeny mozzanatot képvisel.

A háború likvidálása tegnap ért befejező részéhez Hágában, ahol elhatározzák a Rajna-vidék kiűritését is

London, aug. 6.

A hágai nemzetközi konferencia megnyitásának előestéjén Henderson angol külügyminiszter nyilatkozatot tett, amelyben többek között ezeket mondotta:

— Azt hiszem, a hágai világkonferencia arra fog vezetni, hogy nem csak Anglia, hanem Franciaország is kiűriti a Rajna-vidéket.

A Daily Telegraph a konferenciával kapcsolatban azt írja, hogy a német delegáció minden más kérdéstől függetlenül első sorban határozatot fog sürgetni a Rajna-vidék kiűritésére vonatkozólag.

Az értekezlet résztvevői között általában optimista hangulat uralkodik, nem tagadják azonban a résztvevő államok, hogy súlyos nehézségeket kell majd kiküszöbölni. Azt hiszik, az értekezlet oda fog vezetni, hogy úgy Anglia, mint Franciaország kiűritik a Rajna-vidéket. Az egyik tekintélyes delegátus már is kijelentette, nincsen semmi jogom arra, hogy idegen csapatok továbbra is megszállva tartsák a Rajna-vidéket. Németország kötelező ígéretet vár, amely szerint a Rajna-vidéket azonnal kiűritik, amint a Young-féle tervet életbe lép. Remé-

lik, hogy a Young tervet a súlyos nehézségek ellenére is elfogadják, de a tárgyalások több hétig is eltarthatnak és könnyen megtörténhetik, hogy a konferencia elhúzódhatik a Népszövetség szeptemberi üléséig is. A németek esetleg a Saar-vidék kérdését is felvetik, ami ellen azonban Briand határozottan tiltakozik. Ugy hírlik, hogy az amerikai piacon a közeljövőben kilencszázmillió márkás német kölcsönt bocsátanak ki, amelyet a Young egyezményből folyó kötelezettségek első részének törlesztésére használnak fel. A kölcsön kilátásai egyelőre kedvezőek.

A hágai értekezlet tegnap délelőtt tizenegy órakor kezdődött. Az első érdemleges ülés délután négy órakor nyílt meg J a s p a r belga miniszterelnök elnöke mellett. Az értekezlet főtárgyára Sir Maurice Hankley. A bizottságok megállapodtak abban, hogy az értekezlet anyagát politikai és pénzügyi nagybizottságok között kell megosztani. Németország és Anglia azt szeretnék, ha a kettős bizottságok egyszerre működnének. A franciák előbb a gazdasági kérdéseket kívánják elintézni.

Három baltacsapással megölte részeges férjét egy elkecseregett asszony

Nagybeckerek, augusztus 6.

Pál Honka, Pál József ujtitebei gazda tizenhat esztendő leánya a nagyanyjánál volt látogatóban, ahonnan este kilenc óra tájban tért haza. Mikor a házba benyitott, ott mindennél sötétséget talált. A konyhán keresztül be akart menni a szobába és a konyha közepén lehetett, amikor egyszerre csak megbotlott valamiben. Rémülten vette észre, hogy a szobában holttest fekszik. Fölugrott és berohant a szobába, ahol anyja ezzel a sikoltással fogadta:

— Lányom, agyonvertem az apádat! Anya és leánya egymásra borultak és sokáig tartott, amíg Pál József el tudta beszélni a gyilkosság lefolyását. A negyvenkilenc éves Pál József az utóbbi években ivásnak adta magát és azóta gyakran verte a feleségét és a leányát, akik szemrehányásokat tettek neki. Két nap előtt este nyolc órakor is részegen tért haza és vacsorát követelt. Az asszony a konyha asztalára odatette a vacsorát, Pál József szokása szerint ismét veszekedni kez-

dett és feleségének ellenvetése még jobban felingerelte. Egyszerre fölugrott, markába kapta az asztalon heverő kést és nekiugrott az asszonynak. A szerencsétlen nő ki akart szaladni a konyhából, ugyanakkor a sarokban megpillantotta a baltát, felkapta azt és háromszor egymásután férje homlokára sujtott. Pál József vértől borítva összerogyott és pár perc múlva meghalt.

Pálné és leánya sírva virrasztották át az éjszakát, reggel pedig együtt mentek el a csendőrségre és jelentést tettek az esetről. A csendőrség telefonon értesítette a nagybeckereki ügyészséget, ahonnan a helyettes államügyész, a vizsgálóbíró és a törvényszéki orvos autón kimentek Ujtitebère. A halott Pál József még akkor is göresösen a kezében szorongatta a kést, amellyel feleségét akarta leszúrni. A boncolás megállapította, hogy férj és feleség szembenállottak egymással, mikor Pálné a férjére sujtott. Pál Józsefét letartóztatták.

ARSENFERRATOSE

Sok ezer orvos rendeli vérszegény, ideges és gyenge gyermekeknek és anyáknak, az egész világon. Ismert erősítőszert, melyet úgy a gyermek, mint a felnőtt szívesen vesz kellemes íze miatt.

Kapható minden gyógyszerárban.

CF BOEHRINGER & SOHNEN

MANNHEIM-WALDHOFF

Durva szórakozás megérdemelt büntetése

Resica, augusztus 7.

Resicának a várost magába ölelő völgy felső végén van az ugynevezett Stavila városrész. Az itteni fiatalság mindig arról volt nevezetes, hogy szeretett kötekedni és pedig nemesak egymással, hanem még az utcán járókkal is. Az utóbbi hónapokban azt a mulatságot találták ki, hogy felülnek a Berzava folyó hidjának karfájára. Ezen a hidon mindenkinek keresztül kell mennie, aki a Stavilba megy, vagy onnan jön. A hid karfáján ülő sihederek mindenkit muszátra és megjegyzésekkel illetnek. Különösen kellemetlen ez a hidon keresztülmenő leányokra nézve, akiknek gyakran olyan megjegyzéseket kell végighallgatniuk, amelyek miatt piralni kénytelenek.

Vasárnap délután is sorba ültek a stavilai legények a hid két karfáján és a megjegyzéseken kívül még azzal is mulatoztak, hogy lábaikat az elmenők felé nyújtogatták. A mulatozásukat azonban egyszerre váratlan tragikomédia szakította flébe. A jobboldali karfa hirtelen nagyot roppant és a következő pillanatban a rajtaülő hat suhancal együtt a folyóba zuhant. Ugy látszik, hogy a korhadt karfa is megsohalkta a sihederek legénykedését és elhatározta, hogy megbünteti őket. A hat legényke úgy lubickolt a Berzavában mint a vízbe dobott macskák. Szerencsére az utóbbi hetekben uralkodó szárazság folytán a Berzava vize igen sekély. Ellenben annál több benne a sár és az iszap. Ez megtöltötte a nat akaratlan fürdőző szemét-száját-orrát annyira, hogy az arcukat nem lehetett fölismerni. A vasárnapi ruhájuk is szépen nézett ki, amikor a folyóból nagynehezen kimásztak. Világos nappal ilyen csufos állapotban kellett hazafelé menniük és amerre haladtak, mindenütt nagy derűtséget keltettek. Ezeknek egyhamar nem lesz kedvük a hid karfájára felülni, még ha azt ki is javítják.

40 millió vagyon felett rendelkezik a Munkások Rokkantságegylete

Beiratkozni lehet az egyesület következő fiókjainál:
I. kerület az „Arany Szarvas” éttermében,
II. „ a gyár. Vigadó kistermében (Sörgyár)
III. Hornicsek-féle vendéglőben, Király-utca 36.
IV. Schollier-féle étterem, Skudier-tér.
V. Botton-féle vendéglő, Str. Olteniei 25.
Rónacban Jäger-féle vendéglőben, Strada G. Major 10, minden hó első és harmadik vasárnapján és az egyet központi irodájában, III. Hunyadi-ut 10, minden nap.

Hirek

Az elszegényedés

jele, hogy mindenütt lázasan vásárolják a sorsjegyeket. A szegény emberekben él a hit, hogy a szerencse nem egészen vak. Minél reménytelenebb valakinek a helyzete, annál jobban reménykedik a véletlenben s a szegény emberekre is rátekinet néha.

Egy bankigazgató személyesen utazott el egy Bécs melletti faluba, hogy egy sürgönyhivatalnoknak értesítést adjon a szerencséséről. Félmillió shillinget nyert. Miután ezt közölte vele a fölszólította, hogy utazzék Bécsbe, a hivatalnok zavarba jött.

— Csak három nap múlva mehetnek — dadogta — mert csak szombaton kérhetek előleget.

— Nem érti? — kiáltott rá a bankigazgató. — Nem érti? Ön gazdag ember. Itt van ötszáz shilling az utiköltségre.

A hivatalnok felesége sohasem látott ennyi pénzt együtt. Leánya így szólt:

— Ugy-e mama most már beiratkozhatom a főzőiskolába?

Mások a hír hallatán úgy ugrálnak, mint a bolondok, cigánykereket vetnek, ordítanak, a leglehetősebb tervekét kovácsolják.

Egy bécsi soffőr, aki 250 ezer shillinget nyert, másképpen viselkedett.

A bankigazgató elment szegényes lakására, mely valahol a külvárosban volt. Felesége fogadta, egy sápadt, elcsigázott asszonyka, aki eleinte azt hitte, hogy a rendőrség keresi az urát.

— Nem — szólt a bankigazgató — az ura egy egész vagyont nyert.

— Az lehetetlen — mondta az asszony — nekünk nincs is sorsjegyünk.

A soffőr egy óra múlva hazaérkezett, nyugodtan fogadta az örömdetes hírt, betessékelte a bankigazgatót a kocsijába s megkérdezte a szokott udvariassággal hogy hova vigye. Benn a bankban az igazgató leszámolta a kezébe a 250.000 shillinget. A soffőr meghajolt s eltávozott.

De nemsokára visszajött, megállt az ajtóban, sapkával a fejében s így szólt az igazgatóhoz:

— Bocsánatot kérek, direktor ur, de elfelejtette kifizetni a kocsit. Három shilling 20 garas jár érte...

Az a vidéki gazda, aki legutóbb nyert főnyereményt az osztálysorsjegyen, mikor a sok ezrest leolvasták neki, örömeiben egy pohár sört rendelt s aztán egy félóráig veszekedett, mert otthon falujában ocsóbban mérrik a sört.

— Uj temeavári bíró. Bukarestből jelentik: Az igazságügyminiszter Margineanu Aurélt Neagu György helyébe a temesvári törvényszékhez segédbírónak nevezte ki.

— Megsemmisített közjegyzői kinevezés. Aradról jelentik: Beles Jenő aradi ügyvédet az igazságügyminiszter még 1922-ben aradi közjegyzőnek nevezte ki, aki azóta zavartalanul folytatta működését. Tegnap az igazságügyminiszteriumtól az aradi törvényszékhez rendelet érkezett, amelynek értelmében a miniszter Beles közjegyzői kinevezését megsemmisítette. A rendelet Aradon nagy feltűnést keltett mert a miniszter nem indokolja, hogy a közjegyzői kinevezést a miniszter miért megsemmisítette meg.

— Vendéglősök kongresszusa Temesvárott. A temesvári kávé- és vendéglős ipartársulat választmánya ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy az újabb felemelt illetékek kérdésében emlékiratot intéznek a pénzügyminiszterhez, valamint Vaida belügyminiszterhez. A választmány megvitatta az országos vendéglős-kongresszusra vonatkozó előkészületeket. A nagy gyűlést szeptember 17. és 18-án Temesvárott tartják, a vármegye közgyűlési termében, míg a kereskedelmi és iparkamara soterain helyiségében, vendéglőipari kiállítást rendeznek. A kongresszus alkalmából szóbakerül egy iparos párt megalakulása is. A kongresszuson való megjelenését Popovici Mihály pénzügyi és Vaida Sándor belügyminiszter is kilátásba helyezte. A választmány a kongresszus előkészítésére bizottságokat alakított.

— Ingyen-vizum Magyarországra. Bukarestből telefonálják: A Szent István napi magyar hét alkalmából mindazon idegen állampolgárok, akik rendes utlevéllel rendelkeznek és akik augusztus 14—20 között az ünnepen való részvétel végett Budapestre utaznak, a bukaresti magyar követségnél Strada Boteanu 4 vagy a kolozsvári magyar kirendeltségnél, Strada Motilor 3. egyszeri beutazásra érvényes díjmentes vizumot nyerhetnek. A Szent István ünnepre Budapestre utazók a jelzett időben vizum nélkül is átléphetik a határt, ezeknek azonban az utólagos díjmentes vizumért augusztus 14—20 napjai között a magyar külügyminiszterium utazási és utlevél osztályánál Budapest I., Fő-utca 2. szám alatt jelentkezniük kell.

— Szabadon az utlevélhamisító. Bukarestből jelentik: Közölte a Déli Hírlap, hogy tettenértek egy tisztviselőt, amikor Barbu Jonescu nevére hamisított utlevelet akart kiállítani. Az utlevélhamisítás ügye élénken foglalkoztatja a bukaresti sajtót. Kiderült, hogy a hamisításban Despinescu rendőrtiszt és Staicu Titusz dolgi szenátor részes, utóbbi Barbu Jonescu ügyvédje. A hamisított utlevelet elkobozták és a belügyminiszterhez terjesztették fel. Despinescu rendőrtisztet egyelőre szabadon bocsátották.

— Hirtelen halál. Pexl-Rozsán Károly a józsefvárosi Metropol-szálló hatvankét esztendő kisegítő pincére, tegnap délután a szálloda kapujában hirtelen tüdővérzést kapott. Mire a mentők megérkeztek, a szerencsétlen ember meghalt. Holttestét a józsefvárosi hullaházba szállították.

— Az államvasuti alkalmazottak temetkezési segélyegylete augusztus tizenegyedikén, vasárnap tartja hatvan éves fennállása alkalmából jubiláris ünnepségét. Az ünnepséget délelőtt féltizenegy órakor a józsefvárosi Six-féle vendéglőben, Zöldpázsit utca 21. szám alatt tartandó diszkozyűlés nyitja meg. Délután öt órai kezdettel ugyancsak a Six-féle vendéglőben nagyszabású kerti ünnepséget rendeznek. Az ünnepségre az egyesület ezuton hívja meg tagjait, barátait és támogatóit.

— Életunt szerelmes. Hollósi Ferenc husz esztendő munkás tegnap este Ujkisodán a 3. számú utcában lügköldattal megmérgezte magát. A mentők a kórházba szállították. Állapota súlyos. Tettét szerelmi bánatában követte el.

— Megdőfte a tehén. Nagy Sándor Gyárvaros Nagyzsák utcában lakó kilenc éves fiut tegnap egy tehén megdőfte. A fiúnak felszakadt az arca és a mentők a gyermek-kórházba szállították.

— Megakadályozott rablás. A józsefvárosi rendőrségnek sikerült elfogni Hartig István volt nagyváradi lakost, aki két társával együtt egy gyárvarosi cipészt akart kirabolni. A józsefvárosi állomást jelölték meg találkozási helyül, a rendőrség ébersége azonban megakadályozta őket tervük kivitelében. A rendőrség keresi Hartig István cimboráit, akik elmenekültek.

— A Munkástelep magyar műkedvelői. Szépen sikerült műkedvelői előadást rendeztek a Munkástelepi magyar műkedvelők. A természet zsufolásig megtöltő közönség lelkesen tapsolt a szereplőknek, akik egytől egyig tudásuk legjavát nyújtották. Dicséret illeti a rendező Deck Oszkár munkáját, aki a vigjátékok betanításával bravuros munkát végzett. A főszereplők Bálint Rózsika, Hajdu Viki, Irházy Rózsika, Mandl Erna, Saliga Bözsi, Berta Dezső, Deck Oszkár és Illing Rezső szép sikert arattak. De a többi szereplőt is, úgy mint Friedrich Mariskát, Joanovits Mili, Leczki Bözsi, Durkó Imrét, Stulák Lajost, Timár Lajost és Vass Józsefet is dicséret illeti, akik működésükkel hozzájárultak az előadás sikeréhez.

— Megoperált operaházi igazgató. Budapesti tudósítónk telefonálja: Radnai Miklóst, az Operaház igazgatóját, súlyos epebántalmak miatt olaszországi utjáról sürgősen haza kellett szállítani. Tegnap két óras műtétet hajtottak végre a betegnek, aki már lényegesen jobban érzi magát.

— A szovjet ipari kölcsöne. Londonból jelentik: A Times rigai értesítést kapott, amely szerint a szovjethatóságok utasították a gyárak és üzemek vezetőit, hogy ipari kölcsön céljaira a munkabérek bizonyos részét vonják le. Ily módon a szovjet területén a munkások és hivatalnokok 362 millió rubellel kénytelenek hozzájárulni az ipari kölcsönhöz.

— Megszökött fegyencek. Losangelesből jelentik: A spadrai fegyintézet rabkórházában, ahol az ópium és kokain élvezetében megátalkodott fegyenceket gyógyítják radikális kurával, tegnap tizenhat fegyenc felázadt. A fegyencek megtámadták az ápolókat, betörték a helyiségek ablakait és kiszöktek a fegyintézetből. A többiek nem tudtak megszököni, mert közben az örök könnyfakasztó bombákat dobtak szét és gépfegyverekkel akadályozták meg a fegyencek további lázadását. A tizenhat szökevény kézrekerítésére mozgósították az egész környék rendőrségét.

* Patephonok, gramfonok, biciklik legjobban és legolcsóbban részletre is kaphatók Urania, Józsefváros, Scudier-tér 1.

— Negyven éves a grabáci tűzoltóság. A grabáci önkéntes tűzoltótestület augusztus huszonötödikén ünnepélyes keretek között ünnepeli meg fennállásának negyvenedik évfordulóját. Az ünnepség alkalmával felavatják az egyesület új zászlóját és tűzoltógyakorlatokat mutatnak be. Az ünnepségen a társtestületek is képviseltetik magukat.

Értesítés

Alulirott Weiser Sebestyén ügyvéd a vagyonbukott „Oran” Selma Kohn IV. Piata Scudier N. 5. csődtömeggondnoka közölte, hogy a csődválasztmány felhatalmazása folytán eladtnak kicsiben mélyen leszállított áron tektsté kézmű és konfekció, valamint trigtagé és harisnya áruk. Az áruk eladása kezdődik 1929. augusztus 6-án folytatódik kedden, pénteken és szombaton mindenkor 8—fél 1-ig és 3—7-ig Timisoara, 1929 augusztus 3-án.

Weiser Sebestyén ügyvéd
Csődtömeggondnok.

* Az Előre Evezős Egylet garden partija. Mint minden esztendőben úgy ez évben is megrendezi a szokásos garden-partiját Temesvár egyik legfrissebb szellemű evezős egylete „Előre”. Az egylet agilis vezetőség és gárdája ambícióval igyekezik, hogy a most vasárnap, augusztus 11-én rendezendő délutáni és esti multság ne csak a tagoknak, hanem a bizonyára nagyszámu és előkelő látogató közönségnek is felejthetetlen maradjon. Az idei garden-parti délután 5 órakor veszi kezdetét nagyszabású vízi kabaréval. A délután további programjában a rendezőség szenzációs szenzációsabb meglepetéseket tartogat. Este a Begán velencei éji felvonulás lesz ki-világított bárkákkal és hajókkal. A TAC zenekarának játéka mellett focitrott verseny lesz, melyben az első három pár értékes díjat kap. A szavazásban az egész publikum részt vesz. Ugy mint tavaly, az idén is az Előre Evezős Egylet hölgyei vendégelik meg konyhájukon készült ételeikkel az ünnepségen résztvevőket.

— Elfogott kommunista agitátor. A temesvári államrendőrség detektívjei tegnap elfogták Abraham Bernát ismert bukaresti kommunista agitátort, aki az emlékezetes április hetedikéi események alkalmával fontos szerepet játszott. Abraham holmijai között egy bőröndöt is találtak, amelyben kommunista könyveket és levelezőlapokat találtak. Abraham tagadja, hogy kommunista eszméket akart Temesvárott terjeszteni, kijelentette, hogy már nem foglalkozik poliikával. Abrahamot a rendőrség őrizetbe vette, hogy megállapítsa, vajjon mi volt jövetelének célja.

— Anyakönyvi hírek. Születtek: Hoffman Pál, Plavosin Dezső, Budovitan János. Prada Mariusz. Meghalt: Szuhaneck Regina hatvanöt esztendő koraiban.

Vezérképviselő: BALASSA ADOLF

Józsefváros, Uri-u. 4/a Tel. 15-35

Ha szép akar lenni,

használgon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejzsappant, liliompudert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárában, a „Fekete Sas-hoz”, I., Szentgyörgy-tér.

Visszautasított kinevezés. Megnéhány nap előtt, hogy a belügyminiszter Zarcula Lazar dr. szegedi ügyvédet, volt temesvári rendőrfelügyelőt, állambiztonsági felügyelővé nevezte ki. A kinevezés Zarcula Lazar tudta és beleegyezése nélkül történt és értesítette is az illetékes fórumot, hogy azt nem fogadja el. A kinevezést már hatálytalanították is.

Arató-ünnep Szigetfalun. Szigetfaluról jelentik: Hirt adtunk róla, hogy a szigetfalusi magyarság vasárnap augusztus 11-én nagyszabású aratóünnepet rendez. B o d n á r László református lelkész vezetésével dolgozó rendezőbizottság serényen végzi a felkészítő munkálatokat, amelyek nagyban biztosítják a nagy sikert. Az arató-ünnepen kívül nagy műkedvelői verseny is lesz. Az ünnepélyen a Magyar Párt bányászati központjának nagy részvételével a M b r ó z y Andor bányaüzemi vezetésével vesz részt, azonkívül a helyi önkéntes tűzoltók is fogják magukat Lugos, Gátalja, Igazfalva és több más község magyarpárti tagozata is.

Telegram-Paszta

tubusban festi és fényesíti cipőjét. —

Balletrevü Zsombolyán. A Zsombolyai Kereskedők Egyesülete e hó tükörében a Dacai szálló nagytermében a Te und Nacht imen balletrevüt rendez, amelyet ifj. W e r s c h i n g Dániel állított össze és ő rendez is. A műsorban a következők szerepelnek: Sütz Nusi, Reisser János, Schnurka, Fazekas Joli, Klein Franciska, Lindenburg Margit, Theissen Borbála, Theissen Ilonka, Klein Magda, Gint Margit, Heim Pepi, Zappe Margit, Trasser Kató, Schummer Kató, Eckert Aranka, Eckert Irénke, Horváth Bözsi, Grossler Etus, Girányi László és Bözsi, Bundy Mauzi, Schwartz Margit, Kaphan Margit, Bundy Aranka, Schmidt Baba, Michels Ica, Spuler János, Pop Olimpia, Rempes Julis, Conrad Eszti, Marschall Kató, Szerelvény Sári, Hepp Margit, Wilmsz Henrika, Andrásy Baba, Schütz Borbála, Szervó Liza, Reichardt Éva, Starek Anna, Wiszkocsill Loli. A revüt tonkora, majd tánc követi. Az előadás kezdete este kilenc óra. Az előadást e hó tizenegyedikén megismétlik.

Temesvári nyaraló gyermekek mezei kirándulása. P r o s t e a n Oktáv. városi tisztviselő főorvos értesíti a Balassagyarmati nyaraló gyerekek hozzátartozóit, hogy a nyaraló gyermekek első csoportja ma este tíz órakor érkezik meg a józsefvárosi állomásra.

Napszámások munkát kaphatnak. Tíz napszámásnak, akik téglagyári munkára vállalkoznak, a Magyar Párt elhelyezést tud szerezni. Jelentkezni lehet a Magyar Párt népdarabjában Belváros, Jenőhereg-utca szám alatt.

Buesu a Besseney-telepen. Temesvár egyik legfiatalabb katolikus hitközsége, amely a múlt esztendőben szentelt föl a hívek áldozatkészségével emelt templomát, a Besseney-telepen, augusztus 17-én tarja meg ez évi ünnepélyét. Dél előtt nagy ünnepi istentisztelet lesz magyar és német nyelven, utána pedig a templom előtt egész napon keresztül folyak majd a szokásos bucsunapi mulatságok. Délután a Plank-féle vendéglő kertjében népmulatságot tartanak, este pedig műkedvelői előadást rendeznek, amelyet reggelig tartó tánc követ.

Tüzoltói jubileum. Megírtuk, hogy két hét előtt volt harminc esztendeje annak, hogy H e i m Miklós temesvári vállalkozó, a belvárosi tűzoltóság parancsnoka, ennek a nemes emberbaráti intézménynek a kötelékébe lépett. Tüzoltótársai ebből az alkalomból szombaton, augusztus 10-én este az erzsébetvárosi Novotny-féle vendéglőben nagy vacsorát rendeznek a tiszteletére, amelyre esütöttek délig lehet jelentkezni. Jelentkezéseket elfogad Jotcu György városi műszaki tisztviselő a városi mérnöki hivatalban és Hermann György mérleggyáros a Bonnaz-utcában. Vasárnap az önkéntes tűzoltók Heim Miklós tiszteletére a Petőfi-csárdában nagy nyári ünnepélyt rendeznek.

Ha Temesvárra jön, kérje mindenütt az ingyenes tájékoztatót (Conductorul prin Timisoara.)

Sulyos baleset. Moravicáról jelentik: Tegnap délután P i r s o n Jakab huszonegy esztendő sapszámának a cséplőgép jobb lábát többől lemeteszte. A szerencsétlenül járt fiatalembert a temesvári kórházba szállították. Állapota válságos. Megindították a vizsgálatot a baleset ügyében.

Láb- és honaljzadás ellen

PODOL

Hatása biztos, üdít, frissít, a bőrt puhán tartja.

A hűtlen asszony sorsa. Nagylakról jelentik: D r i n y o v s z k y Márton harmincnyolc esztendő sapszámának néhány nap előtt megtudta, hogy felesége viszonyt folytat szolgálójával. Figyelni kezdte feleségét és csakhamar rajtakapta a szerelmes párt. Két nap előtt a szántóföldön, amikor észrevette, hogy a felesége ismét szerelmesen nézi a bérest, előrántotta kését és azzal felvágta felesége hasát, aki szörnyethalt. A gyilkosság elkövetése után Drinyovszky elmenekült. Tegnap azután jelentkezett a csendőrségen, ahol előadta, hogy azért ölte meg a feleségét, mert csufaságot hozott a fejére.

Weekend tömeges emberhalállal. Londonból jelentik: Augusztus első hétvégén polgári szünetnap volt, amely alkalomból az angol főváros lakosságának tekintélyes része hosszabb kirándulást tett. A három napos weekend alatt az autóbalesetek száma igen sok halottat eredményezett. Ilyen természetű baleset következtében huszonöt ember életét veszítette, hetvenegyet súlyosan megsebesültek és ezenkívül a fürdőzésnek is több halottja volt.

Ellenőrzik a repülőgépeket. Párisból jelentik: A francia légügyi minisztérium elhatározta, hogy légi rendőrséget szervez. A légi rendőrség ellenőrzi majd a léghajók és repülőgépek útját, továbbá ügyel arra, hogy a légi járművek vezetői a szabályokat betartsák. Szükség esetén a légi rendőrség üldözze is veheti a repülőgépeket.

Kegyetlenül kivégezték haragosukat. Szombathelyről jelentik: Tegnap reggel a Szombathely közepében levő Rábamolnár községben vérbefagyva találták G ö c s e i József gazdálkodót. A nyomozás kiderítette, hogy a szerencsétlen ember három régi haragosa leste meg és kíméletlen kegyetlenséggel megölte. A holttesten két szurt seb volt, majd felvágta az áldozat hasát, fején pedig több lött seb tátongott. A tettesek közül kettőt elfogtak, a harmadiknak pedig a csendőrség már nyomában van.

Öngyilkos bankigazgató. Makóról jelentik: Tragikus öngyilkosság tartja izgalomban Makó városának lakosságát, P r o b s t Lajos, a budapesti Belvárosi Takarékpénztár makói fiókjának igazgatója, vadászfegyverével fölbélte magát és meghalt. Probst aradi származású, apja Aradon építész volt, Böske nevű huga a Bánáti Bankkegyesület aradi intézetének tisztviselője. A tragikus véget ért bankigazgató mindössze negyvenhárom éves.

Bányarobbanás hetvenöt halottal. Tökióból jelentik: A kashineai szénbányában aknarobbanás történt, amely alkalommal hetvenöt munkás életét veszítette, többen pedig súlyosan megsebesültek. A bányarobbanásnál, ahol a szerencsétlenül jártak hozzátartozói várakoztak, szívenépő jelenetek játszódtak le, amikor a megszenesedett holttestek napvilágra kerültek.

Tapetázás

2500— leitől szobánként.

Butorszövet, Ripszek.

Szécsi és Tsa.

Hunyadi-ut 16. (2296)

Az Erdélyi Szécseni augusztusi száma. S. N a g y László népszerű irodalmi és kritikai folyóiratának augusztusi száma ugyancsak gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Érdekes cikkei közül kiemelhetők a következők: Jelentések a nyugati frontról, Az Ady-kérdés, En mint irredenta, Válasz a Natuneának, Jánossy Margit, Salgó Olga versei, Hugó von Hofmannsthal, Kosztolányi Dezső versfordításával, Új erdélyi könyvek ismertetése, Szilágyi István aktuális rajzai, Egy skót festő Erdélyben, Két kolozsvári bank versenyzése a Bánságban, Tennisverseny, Színház, Mozi, Szerkesztői üzenetek. Az értékes és érdekes irodalmi szemle kapható az egész országban. Egy szám ára 15 lei. Megrendelhető Kolozsvárt, Calea Victoriei 37.

Bámbó Béla énekes cigányzenekara szombat este óta naponta a Palace kávéházban hangversenyez. A kávéház tulajdonosa felhívja a közönség figyelmét, hogy a zenekar csak rövid ideig marad Temesváron és ezért mindenki igyekezzék azt meghallgatni.

Igen olcsón kapható

nagyobb tétel

MAKULATURA

Cím a kiadóban.

A Déli Hírlap panaszkönyve.

Vettük a következő levelet: Tekintetes szerkesztőség! A nyári tikkasztó hőségben, mikor egy felhő sinesen az égen, mi szegény begaparti lakosok nem mondhatjuk ugyanezt. Mi arra vagyunk kárhóztatva, hogy azt a mesterséges felhőt szemléljük és élvezzük, amelyet a Bega partján végigszárguló járművek hoznak létre a méteres porból. B. lapjuk után arra szeretném felhívni az illetékesek figyelmét, nem gondolják-e, hogy ez az állapot rendkívül hátrányos azoknak egészségére, akik ott laknak. Ott vannak az államvasuti épületek is, melyekben hetven család lakik. Arra kérjük az illetékes köröket, hogy vagy loesoltassanak ott is, különösen az Eötvös-utcaától a szeszgyárig terjedő részt, vagy pedig, ha ez érthetetlen módon nem volna lehetséges, úgy szüntessék be ott a forgalmat. Éppen olyan adófizetői vagyunk a városnak, mint a többi városrész lakói, tehát csak jogos és méltányos, hogy bennünket se fullasszanak porfelhőkbe. Tisztelettel egy előfizető sokak nevében.

Az erdélyi Helicon irodalmi díja. Marosvécsről jelentik: A marosvécsi H e l i c o n tagjai vasárnap fejezték be irodalmi tanácskozásukat és ennek során többek között elhatározták, hogy kölcsönkönyvtárt létesítenek a magyar egyetemi hallgatók számára. Vasárnap döntött a bizottság a harmincezer leies báró Kemény János-féle irodalmi díj kiosztása tárgyában is. A bizottság úgy döntött, hogy a díjat nem regényíró, hanem költő kapja. A harmincezer leies díj a Székelyudvarhelyen élő T o m p a László költőnek ítélték oda.

A cséplőgép halottja. Ócsanadról jelentik: P u r c a r i u Marcu harminc éves ócsanádi lakos a cséplőgép és a motor közé esett úgy, hogy a szerencsétlen embert a gép összenyomta. Purcariu a helyszínén meghalt. A temesvári ügyészség megindította a nyomozást annak a megállapítására, hogy a szerencsétlen ember haláláért kft terhel a felelősség.

Repülőverseny Románián keresztül. Párisból jelentik: A nemzetközi repülőturaverseny résztvevői tegnap reggel ötvenhat géppel indultak el Párisból Lyon felé. Feltűnő a németek nagy száma, akik majdnem felét teszik a versenyzőknek. A turaverseny résztvevői a belgrádi repülőtérről augusztus 9-én reggel startolnak Belgrád, Bukarest, Turnseverin, Budapest és Bécs fele.

Vérszegény, sápadt, étvágytalan, legyengült és állandó fejfájásban szenvedők ne használjanak mást, mint a dr. Földes-féle Ferrol Vastáplikórt, mely elősegíti a vörösvérsejtek képződését, kitűnő étvágyat idéz elő és ennélfogva a legjobb hizlaló szer. A beteget és gyengékedőt erőssé és életvidámmá teszi, a munkakedvét fokozza, vérszegény nőknél a havibajt szabályozza és göresős fájdalmakat megszünteti. Vérszegény, sápadt, sovány gyermekeket meghizlalja, vérszegény gyenge férfiaknak erőt ad. Egy kúra hat üveg szükséges. Postán utánvétellel megrendelhető dr. Földes gyógyszerháza és vegyszeti laboratóriuma Arad, strada Eminescu 21. Egy üveg ára 95 lei. Hat üveg rendelésénél postai díj nem lesz számítva.

A Déli Hírlap Budapestten állagadón olvasható a Park-szálloda Kávéházában, VIII., Baross-tér 16.

Rádió

Műsor:

Szerda. (Augusztus 7.) Budapest.
9 óra 15: Orosz balalajka-zenekar hangversenye. 12 óra 5: Katonazene. 4 óra 10: Szalay László dr. novelláiból olvas fel Baróthy J. színművész. 5 óra 45: A budapesti rendőrzenekar fuvós-együttesének hangversenye. 7 óra: Cigányzene. 8 óra 30: XXI. eszperantó világtkongresszus alkalmából rendezett hangverseny. 10 óra 20: Garmofon hangverseny. Bécs. 11 óra: Hangverseny. 4 óra: Hangverseny. 9 óra: Különböző nemzetek dalai. 9 óra 30 Könnyű zene. Belgrád. 12 óra 45: Kvartett. 5 óra 25: Kvartett. 8 óra 30: Jugoszláv dalok zongorakísérettel. 10 óra 10: Zenekari hangverseny. Berlin. 2 óra: Gramofonzene. 5 óra: Gyermek rádiója. 6 óra 45: Zongorahangverseny. 8 óra 20: Operaközvetítés. Breslau. 4 óra 30: Zene. 10 óra 15: Táncczene. Brünn. 12 óra 20: Hangverseny. 4 óra 30: Kamarazene. Frankfurt. 4 óra 15: Zenekari hangverseny gramofonlemezekről. 8 óra 20: Offenbach-zene közvetítése Berlinből. Hamburg. 4 óra 15: Hangverseny. 5 óra: Zenekari hangverseny. 6 óra: Táncczene. 8 óra: Szimfonikus hangverseny. 10 óra 15: Zene. Langenberg. 10 óra 50: Gramofonzene. 5 óra 30: Hangverseny. 8 óra: Az indiánok zenéje és költészete. Leipzig. 12 óra: Gramofonzene. 4 óra 30: Szimfonikus hangverseny. 8 óra: Könnyű zenekari hangverseny. 10 óra 20: Táncczene. Milánó. 11 óra 15: Hangverseny. 12 óra 30: Hangverseny. 5 óra: Hangverseny. 10 óra 10: Zeneegyveleg.

Csütörtök. (Augusztus 8.) Budapest.
9 óra 15: Szalónzenekar hangversenye. 12 óra 5: Cigányzene. 4 óra: Rádiószabadegyetem. 1. Magyar vonatkozósu gramofonlemezek; a) Brahms: 1. Magyar tánc. b) Brahms: 17. Magyar tánc. c) Brahms: 7. Magyar tánc. 5 óra 25: Operatársulatok. 7 óra 45: Szavaló-est. Szavalnak Harsányi Gizi és Gárdos Kornélia. 8 óra 15: Hangverseny. Relle Gabrielle, Ország Ti-vadar és Weigerth Aladár művészek közreműködésével. 9 óra 30: Katonazene. 11 óra: Cigányzene. Bécs. 11 óra: Hangverseny. 4 óra: Hangverseny. 8 óra: Énekhangverseny. 8 óra 20: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. 10 óra: Hangverseny és táncczene. Belgrád. 12 óra 45: Gramofon. 6 óra: Jazz-band. 8 óra 30: Szerb népzene. 10 óra 20: Kvartett. Berlin. 2 óra: Gramofon. 5 óra: Zene. 7 óra 30: Harmóniumhangverseny. 8 óra: Csokor Ti-vadar drámájának közvetítése. Breslau. 9 óra 30: Hangverseny. 8 óra 15: Népszerű hangverseny. 10 óra 30: Táncczene. Brünn. 12 óra 20: Hangverseny. 4 óra 30: Hangverseny közvetítése Prágából. Frankfurt. 12 óra 30: Gramofonhangverseny. 4 óra 15: Zenekari hangverseny. 8 óra 15: Esti hangverseny. 9 óra 15: Ward John hangversenye. Hamburg. 4 óra: Népszerű operarészletek. 5 óra: Zene. 10 óra: Táncczene. Langenberg. 1 óra 5: Hangverseny. 5 óra 35: Irodalmi hangverseny. 8 óra: Hangverseny. Leipzig. 12 óra: Gramofonzene. 4 óra 30: Operarészletek. Milánó. 11 óra 15: Gramofon. 12 óra 30: Hangverseny. 5 óra: Jazz-band. München. 12 óra 30: Hangverseny. 4 óra: Hangverseny. 6 óra: Mandolinhangverseny. 8 óra 15: Hangverseny. Stuttgart. 12 óra: Gramofon. 4 óra 15: Hangverseny. 8 óra: Hangjáték. 8 óra 45: Wagner Richard-est. 10 óra 15: Zene.

Közgazdaság

A cukordinnye drágult a szőlő viszont olcsóbb lett

A temesvári hetipiaci árak nagyobbára változatlanok. Az olesósági mulám még tart. A zöldség valamivel olesóbb lett. A gyümölcs és főzelékféle változatlan. Örvedetesen olesóbbodott a szőlő és az eltenni való zöldpaprika. A cukordinnye ezzel szemben megdrágult. Az egyes cikkek piaci árai a következők:

A paradicsom kilója négy és öt lei. Szép, nagy, eltenni való paradicsomalma kilója hat lei.

A zöldbab kilója hét és kilenc lei. A zöldpaprika nagyon olesó. Öt liter zöldpaprika hat lei. A kis erős paprikából hetet és nyolcat adnak egy leiert.

A kalarábé még mindig a legolesóbb főzelék. Darabja egy és két leiert kapható.

A zöldborsó már csak mint ritka vendég mutatkozik a piacon. Literje tizennyolc és husz lei.

A kartiol hét és tizenöt leiert kapható.

Az uborka szintén olesó. Száz darab uborka száz lei.

A tök darabja hat és nyolc leiert kapható.

A kelkáposzta szép nagy fej, négy és öt lei.

A gomba literje tizenkét és tizenhat lei.

A hagyma kilója öt és hat lei. A

fokhagyma darabja ötven bani.

A tojás darabja két lei harminc és két lei ötven baniért kapható.

A főzővaj kilója száznegyven és százötven lei.

A tejfel decije tizenkét és tizen-négy lei.

A körte kilója hat és hét leiert kapható.

Az alma kilója hét és nyolc lei.

A barack kilója harmincöt és negyven lei. A barack még mindig az egyedüli drága árucikk a piacon.

A cukordinnye drágább lett. Áranyitva azonban a többi gyümöleshöz, még így is a legolesóbb. Szép, nagy cukordinnye öt és hat lei. A görög-dinnye még drága, huszonkét leiertől kezdve kapható.

A szőlő olesóbb lett. Kilója huszonhat és huszonnyolc leiert kapható.

A ringló kilója tiz és tizenkét lei.

A dísznóhus ára változatlan, ötven-négy és ötvennyolc lei körül változik.

A borjúhus kilója ötvennyolc és hatvan lei.

A bárányhus kilója harminchat és harminnyolc lei.

Harcsa kilója harminnyolc lei.

A baromfi ára a régi. A rántani való csirke ötven és hatvan lei. A sütni való csirke százhusz és százharminc leiert kapható.

Az állampénztár fizet. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter elrendelte, hogy a központi állampénztárnál fizessenek ki minden utalványt, amely ötvenezer leig terjedő összegekről szól. Az ennél nagyobb összegekről szóló utalványokat megfelelő részletekben fogják kifizetni.

Bukott bank részvényei. Budapesti tudósítónk telefonálja: A megbukott Földhitelbank részvényeit a tőzsdei forgalomból törlték. P a u p e r a Ferenc dr. a tönkrement intézet vezérigazgatója lemondott tőzsdetanácsai tagságáról. A tőzsdetanács a lemondást tudomásul vette.

Olcsó bevásárlás

növeli a forgalmát és nyereségét! Ezért látogassa meg

1929. augusztus 25-től

a lipcsei őszi mintavásárt

Kedvező bevásárlási lehetőséget nyújt!

Minden érdeklődőnek postafordultával válaszol

Leipziger Messamt, Leipzig

vagy a mintavásár tb. képviselője

Angerbauer Jenő, Timisoara-Temesvár I., Str. Praporgescu 3.

A budapesti tőzsde jegyzése (Augusztus 6.) Leszámitolóbank 92. Kereskedelmi Bank 116, Ango Magyar Bank 92.8, Magyar Hit 80.1, Pesti Hazai 200, Drasche 13 Csáky-Prackfalvi 7, Urikányi 11 Rima 93.3, Salgó 50.1, Általán Köszén 689 5, Beocsini 215, Nasici 16 Spodium —, Szikra 220, Ganz 10 Magyar cukor 115, Délcukor 10 Lipták —, Egis —, Nova 36. Temesvári Szesz —, Temesvári Sör — Az irányzat üzletellen.

Színház

Trojka

Beregi társulatának bemutatója

Beregi Oszkár társulata Fazekas Imre Trojka című drámáját mutatta be. Fazekas a háborus viszonytagságok és a régi orosz rezsim politikai elnyomatásából merítette drámájához az anyagot. Ez tulajdonképpen csak keretet adott az író által felvetett problémához, amely a házassági háromszögben forr drámai cselekménnyé. A színhely a hírhedt Sachalin szigete, ahol az orosz rezsim politikai száműzöttjei eszik a száműzést szomorú kenyerét. Itt él a tudós professzor és a száműzött ezredes. Oldalukon a kedves parasztlány Natasa, aki nyíltan és szegyenkezés nélkül az ezredes élettársul szegődik. A hosszú éveken át visszafojtott szerelem azonban fellobban a tudósban is. És amikor a szabadság órája, a tanár és az ezredes, a két férfi, a nő miatt egymás ellen lázad. Nem kell a szabadság csak a nő kell, aki azonban egy fes kapitány oldalán gondol az új életre. A két hős elpusztul. Natasa új élete kezd. Fazekas Imre darabja irodalom Amellett kitűnő ismerője a színpadnak és a drámai kifejlődésben magával ragadja a nézőt, anélkül, hogy dráma szerkezetén és irodalmi komolyságán rést ütne.

Beregi Oszkár patinás művészeti életet, szint és reális valóságot nyújtott a titkos epekedésben sovárgó tanár megrajzolásában. Mindenki vele érezte szerelmének kinzó fájdalmát. Tár a y Ferenc az ezredes szerepében az életről való lemondás eleve szobra volt és igazi hangon sajgott fel benne az ember, amikor választani kellett a szabadság, a rég nem látott család és Natasa között. Élmény volt mindkét alakítás. Külön elismerés illeti Kerékjártó Olgát, aki sok kedvességgel és szeretetreméltó bájjal alakította az orosz parasztlányt. Berengh, Darvas, Szabadkay kisebb szerepekben vitték sikerre a kitűnő darabot.

g-d.

* Székelési zavarok, bélgörcs, puffadás, gyomorszárdulás, izgalmi állapotok, szividegesség, félelemzés, bódultság és általános rosszullet esetén a természetes „Ferenc József“ keserűviz a gyomor és bélsatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést okoz. Az évszázad legkiválóbb orvosai a Ferenc József vizet egy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazták. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Értesítések

Értesítési díj minden egyes esetben 1 óra fizetendő.

Házasság

Nősülnék

16 éves, kis hozománnyal. Anyát keresek, aki gyermekeknek, akik közül az egyik kilenc, a másik hét éves. Fialat egy vagyok és tíz év óta jól jövevényező állásban vagyok. Leveleket a kiadóhivatalban „Két hercegnek” jelige alatt. (4421)

Alkalmazás

Vizvezeték szerelőket munkást állandó alkalmazásra kerestek. Hattyu utca 4. (4401)

Gyakornokot keres a helyi pénzügyi kereskedelmi értekezlet. Cím a kiadóhivatalban. (4422)

Allást keres

Gyermeklány

Értekezlettel kisebb gyermekek állást keres 15 évre, esetleg a házasságban is segítkezik. Cimeket a kiadóhivatalban. (4424)

Raktárnoki

gyógyász, inkasszánsi vagy bármilyen más bizalmi állást vállal 45 éves, tapasztalt szorgalmas fiatal ember. Cimeket „Kaució” jeligére a kiadóhivatalban. (4423)

Fordító-levelező

Magyar, német, ki hosszabb ideje fordított a foglalkozást keres. Cimeket „Gyakorlott” jeligére a kiadóhivatalban. (4425)

Adás-vétel

Ánkora kenyérsütőde. Félbarna Kg Lei 10,- fehér „ ” 11,- Családterület Str. General Foch 38, Bányászati piacon délelőtt. (4427)

Olcsón

Értékgyönyörű 400 literes telken lévő házat kevés készpénzfizetés mellett. Érdeklődni Ternyancsev Tivadaru IV., Horváth Boldizsár-u. 3. sz. (4350)

GUMMI-BÉLYEGZŐKET készítenek 5 óra alatt olcsón. Klauber, Timisoara I, Kinizsi-utca 5, Dómtemplom háta mögött.

Eladó

Értékformájú nyárfa kubikás tároló. II. ker., Nagyzsák-utca 10. sz. (4417)

Eladó

Érték zöld szalagarnitura. Érdeklődni II. ker., Tigris-u. 11, ajtó 11. (4416)

Lakás

3 szobás lakás

Érték mellékhelyiségekkel kerestek. Cím: III. ker., Holló u. 44. (4419)

Két szobás lakás

Értékmentes házaspárnak kiadó. Erzsébetváros, Rezső u. 13. (4415)

Családi ház

Érték szobás, kertes mellékhelyiségekkel. Erzsébetvárosi villa negyedben, 6-os utcán megálló mellett azonnal bérbeadó. Cím a kiadóhivatalban. (4227)

Különféle

Üzlethelyiség

Érték Mercy-utcában azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. (4383)

Legszébben mos, fest

Érték, az ujonnan megnyitott „Flora” mosoda Belváros, Hunyadi u. 5. (4418)

Ritz Károly

Érték igazolványa elveszett, megtalálóját a kiadóhivatalban adja le. (4428)

A SZENVEDÉLY TŰZÉBEN

Írta: PAUL REBOUX

4 Déli Hírlap igazított regénykötet

16 Folytatás

Ahogy az előadás pillanata közeledett, úgy sötétült el Ramon lelke. Elhárít-hatatlanná döntő eszközökön gondolkodott, amelyekkel megakadályozhatná az előadást. Eldugja talán Estrella ruháját? — Elő vesz egy másikat. Elvágja a zongorahurokat? — Ott van helyette a gitár vagy mandolin... Hat óra, hét óra... ebéd... jön a személyzet... a közönség... Ejj! ezen nem lehet segíteni!... És az első akkordnál a páholy zugába menekült a szerencsétlen és ott maradt, s hüvelykjeit a fülébe gyömöszölve, vonaglott a tehetetlen dühtől.

XI.

Tomasa áthajolt a korláton:

— Tálálva van...

Az első fogás az asztal közepén görgött. Tőkehal volt, arany színű szeletekre vágva.

Ramon csakhamar megjelent.

Elesodálkozott.

— Azt hittem, ő is veled van...

— Dehogy, reggel óta nem láttam.

— Ah, az átkozott, — dörmögte Ramon, — hol lehet? — És lebukfenezett a lépcsőn.

Estrella a téren nézegette a gyermekeket, akik bikaviadalt játszottak. Egyikük egy kis lemezt tartott homloka elé, amelybe kis szarvak voltak ékelve. Neki rugaszkodott pajtasainak, a többiek pedig ócska rongyokkal felszerelve, melyeket csuklyának használtak vagy pedig fakardokkal a toreadorok somfordálását utánozták.

Ramon egy kör szemlé után megnyugodott:

— Gyere, várnak.

Asztalhoz ültek és megkezdődött az ebéd.

Szemét a feleségére szegezve, észre vette, hogy szempilláit egy krétavonással kissé meghosszabbította. Egyáltalán nem emlékezett rá, hogy reggelként így kifestette volna magát. Szarazon megjegyzést tett rá.

— Oh! — felelt az asszony, — ezért a kis vonalkáért... amit mulatságból csináltam... Te csak a régi vagy...

Aztán elhallgatott és az ebéd végéig megmaradt makacs némaságában.

— Nézd csak fiam, egy kis uborkát vagy paradicsomot... szólt Tomasa, elébe tolvá a salátás tálat, melyben a zöldségszeletek ecetes vízben fürödtek. — Ugy fűszereztem a „gazpocché”-t, ahogy te szereted.

Ramon megrázta a fejét.

Estrella vett belőle s ugylátszott, hogy gusztusa támadt ezekre a frissítő eledelre. Ramon igyekezett oda nem nézni. Nem bírta elviselni ezt az inyene száját, ezeket a fényes és csillogó ajkakat, anélkül, hogy a foga ne vésott volna rájuk.

„Biztos az vajjon, — gondolta magában, — hogy egész idő alatt nem volt mással elfoglalva, mint azzal, hogy a gyermekeket nézte? Mit esiknélhatott ott kint? És egész reggel?... Különben is ez az arcápolás... Ilyen kacéran festi ki magát valaki azért, hogy otthon maradjon? Biztosan kint járt... Akkor tért vissza, mikor én jöttem. És hazudott, mikor azt mondta, hogy a gyermekeket nézte. Elment hazulról.

Hová mehetett? Biztos, nem olyan helyre ment, amelyről beszélhetne, anélkül, hogy fáradságot ne kéne vennie a hazudozásra. Szóval, valami tiltott dolgot csinált, valami rosszat... Pedig figyelik... Senki ember fiának nem lehetett közeledni hozzá... Tehát ez nem új dolog. Valami régebbi viszony... Igaz! Talán Pepillo. Visszavért volna ehhez a semmihez? Ugyan már! Hisz itt boldog... De hát az asszonyok bűnnel vannak tele... Oh, mindennek ki kell derülni! Be kell, hogy vallja...

Estrella olajbogyókat majszolt. Harapdálta őket, hogy a gyümölcs húsán meglássa fogainak ivelő nyomait. Mert esőpet sem érezte magát bübösnek, nyugodtan szórakozott. Ramon rajta akart ütni egy hirtelen kérdéssel: — Tudod, hogy találkoztam veled ma reggel? Hova mentél? Felindulás nélkül felelte: — Nem mentem ki... nem találkoztam velem...

Aztán huncutkodó arccal nézett a férfira és a magot, melyet a kezében tartott, összeszorított hüvelyk- és mutatóujja közül messzire elugrasztotta. — Ne beszélj... ráfizethetsz... Höl jártál?

Az asszony vállat vont és az asztalon zongorázott.

— Igen, igen... dühös vagy, hogy megcsiptelek. Hol jártál?

Dühösen felugrott. A széke feldőlt. De az asszony szintén felkelt és a szemébe vágta:

— Hallod, tulságosan buta vagy!

— Mit mondasz?

— Azt mondom, hogy megnyomorított, érted? Azt mondom, hogy olyan elviselhetetlen életet teremtesz nekem, hogy egy szentet is kikergetne a paradicsomból. Azt mondom, hogy ezzel már torkig vagyok. Azt mondom, hogy ha meg nem változol, hát majd megváltozom én... Azt mondom, hogy elég volt már a homlokráncsaiból és a leckéztető hangodból... Ha majd jobban eszednél leszel, megint szóba állhatsz velem, előbb nem... Nahát, ez az, amit mondok!...

Türelme fogytán otthagya az asztalt, felment a szobájába és ajtaját elrekesztelte.

— Hallottad, anyám, hogy bánik velem, — szólt Ramon dühtől fehéren, A vénasszony példálózott:

— Ha ilyenféleképp beszéltem volna apáddal, az nem végződött volna ilyen simán...

Mint hogy Ramon ezen nem akadt meg, tovább fészkelődött:

— Bocsánatot kellett volna kérnem tőle és ha nem tettem volna...

Feleségének heves visszavágása nem nyugtalanította Ramont annyira, mint az a gunyos hang, amelyet használt. Csak nevétséges emberekkel szoktak így gunyosan beszélni. Ha pedig nevétségesnek tartja, ez csakis azért van, mert úgy tekinti, mint aki fel van szarvazva... Mialatt ez a bizonytalanság gyötörte, a vénasszony makacsul ismételte:

— Bocsánatot kell hogy kérjen tőled.

Nem tüheted ezt az eljárást...

Végül is ettől a rábeszéléstől felingerlődvé, ott hagyta anyját és felment a lépcsőn.

— Estrella! — parancsolta a zárt ajtó előtt. — Nyisd ki!

Semmi válasz.

Egy perc múlva újra hangosan kiáltott:

— Estrella, hallod? Nyisd ki!

Semmi. Egy szó, egy hang se!

Méltatlankodva, hogy így dacol vele, megrázta az ajtót:

— Nyisd ki, vagy betöröm!

Mint hogy Estrella meg sem moccant, ökölesapásokkal és rugásokkal próbálta kifeszíteni a zárt és betörni az ajtódeszkákat. Fent és lent rés képződött az ajtón, melyen átszűrődött a fény, de a közepe nem engedett.

Estrella, a folyosón visszhangot verő szitkoktól rémülten, a szoba mélyén lapult meg, összekuporodva, az aggodalomtól gyötörve, hogy a dühöngő ember mindjárt összetöri és bedönti az ajtót. A szorongástól elfulva, alig lélegzett. Meg beszélni sem volt ereje, hogy a másikat elhallgattassa.

De a férfi kiszáradt torkkal, vonagló ökölrel tovább gyötörte magát a hitványai és ökölesapásaival! Ujból felhördült:

— Nyitod vagy nem?... Mi lesz?...

Aztán elhallgatott, kezét a záron tartva.

Estrella a csöndben megpihent. Azt hitte, hogy elment. Végre! Aztán jött a visszahatás. Csöndes, panaszos sirás rázta a mellét.

Ramon a fülét az ajtóra tapasztotta. „Ah, mozdul már!... Mi az? Sir?...”

Lassankint ellágyult. Hogy is tudta megrikatni? Kegyetlenséggel vádolta magát. Amilyen heves tulásra ragadtatta a harag, olyan hirtelen megadta magát a rászálló bánatnak.

(Folyt. köv.)

MOZI

Belvárosi Mozi:

Szerda, csütörtök, péntek, aug. 7, 8, 9

Gyárvárosi Mozi:

Szombat, vasárnap, aug. 10, 11.

Mehalai Mozi:

Csütörtök, augusztus 15.

Dzsingisz kán

A Kék Róka

Uj Premier! Uj Monumentális film a mongolok életéből. Egy ős nemzet szabadságszeretete.

A főszerepekben:

N. Inkishimoff, L. Dedinzeff
W. Züppi, L. Billinskaja
Ana Sudakevitsch

Rendezte:

W. Pudowkin

Prod.: Meschrabpom

Monopol:

Filmcentrala Timisoara

Déli Hírlap

1929 AUGUSZTUS 8

LEGUJABB

V. ÉVF. 178. SZÁM

Pletyka és mende-monda alapján emelnek súlyos vádakat a tót nép vezér ellen a vád tanui, akik semmit sem tudnak bizonyítani

Pozsony, augusztus 6.

(Tudósítók telefonjelentése.) A Tuka-per tegnapi folytatólagos főtárgyalásán a bíróság elsőnek Kuntser Károly párttitkárt hallgatta ki. Ez a tanu előbb a salovák néppárt, majd pedig a csehszlovák néppárt keretén belül működött mint párttitkár. Kuntser elmondta, hogy Tuka Béla dr. megbizta őt azzal, hogy a Rodobrana megszervezésének munkájában vegyen részt.

A rodobrana kizárólag azt a célt szolgálta, hogy a gyűlések szétverését megakadályozza.

Később fegyverekkel, botokkal és bokszerrel szerelték fel a rodobrana tagjait és meggyőződése szerint ez az alakulat akkor már forradalmi célokat szolgált. A pártvezetőségnek ő egyben szemrehányást tett, hogy miért adnak ki ilyen célra pénzt, amikor még a fizetéseket sem tudják teljesíteni. Tuka ekkor így felelt neki:

— Ilyesmire mindig van pénz.

Elnök: Tud-e arról, hogy Tuka biztatta a népet olyan irányban, hogy ne fizessen adót?

Kuntser: Az adó és a munkaméltóság mindig vörös posztó volt a nép szemében és Tuka mindenkor igyekezett elégedetlenséget szítani ezen eszközök segítségével.

Tuka mindig hangoztatta, hogy a magyarok iránt loyálisaknak kell

lenni. Egyizben Tuka megbízott azzal is, hogy a Szlovenszkóban élő volt magyar tisztokról és altisztekről jegyzéket készítsék.

Meg vagyok győződve arról is, hogy a forradalmi tanács mögött Tuka állott. Amikor Masaryk elnök először látogatott el Szlovenszkóba, a verebélyi állomáson tüntettek a csehek ellen és akkor kisebb összeütközés

is történt. Azt hiszem, hogy erre az incidensre is Tuka adta meg az iniciatívát.

Ezután a védők kérdései következtek a tanuhoz, majd Tuka állott fel és ingerült emelkedett hangon adta fel kérdéseit a tanunak.

Tuka: Ön azt mondta, hogy én Szlovenszkót el akartam szakítani Csehszlovákiától. Milyen bizonyítékai voltak erre nézve?

Szlovenszkó forradalmosítása

Tanu: Ön forradalmosítani akarta Szlovenszkót és Ön állott a forradalmi tanács élén is.

— Ez az egész?

— Igen.

És ennek alapján Ön engem azzal mer vádolni, hogy rossz hazafi voltam és forradalmat szítottam? Hogy merészel pletykák és kombinációk alapján vádaskodni?

A tanu elmondta, hogy Tuka leveleit mindig kurir hozta. A rodobrana tagjai tiz pontból álló fogadalomra tettek esküt, amely fogadalomnak a pontjait azonban nem ismeri.

Tuka további kérdésére a tanu elmondja, hogy ő a volt magyar tiszték és altisztek összeírása céljából a falusi papokat kereste fel és információt tőlük szerezte. Tudomása szerint Tuka rajta kívül Hudec Károlyt is megbizta ezzel az összeírással.

Tuka ezután hangoztatja, hogy valóban tett olyan kijelentést, amely szerint a magyarok iránt loyálisaknak kell lenni, de ezt azért tette, mert arra

törekedett, hogy pártjának az őslakók szavazatai közül minnél többet megszerezzen.

Kuntser tanu végül kijelenti, hogy bizonyítani nem tudja, mintha Tukanak forradalmi szándékai lettek volna, de egész magatartása erre enged következtetni.

Az elnök ezután szünetet rendelt el.

Szünet után Szomolány István huszonnyolc éves ungvári fogházőr kihallgatása következett. Szomolány a szlovák néppárt alkalmazottja volt és elmondja, hogy Tuka megbizta őt, szervezze meg a rodobranát és írja össze a fegyvereket. Amikor ezt a listát bemutatta Tukanak, utóbbi kijelentette, arról is meg kell győződni, hogy a fegyverek meg vannak-e.

Tuka a rodobranán kívül alkotott egy másik szervezetet is, amely kémkedéssel foglalkozott.

Ő is látta Tukát két magasrangú tiszt társaságában. Említést tett előtte Tuka a bécsi kémirodáról is, amelyről azt állította, hogy nekik nagyon érté-

kes szolgálatokat tett. A rodobrana tagjai, akiket katonai fegyverrel szerveztek meg, esküt tettek és az eskü szövegét Tuka olvasta fel. Tuka végül közölte vele azt is, hogy a rodobrana forradalmat készít elő.

Az elnök megállapítja, hogy Szomolány a vizsgálóbíró előtt úgy vallott, hogy Tuka kijelentése szerint a rodobrana Jehlicskától kapott pénzt.

A tanu erre zavarba jött, ellentmondásokba keveredett, majd azt állítja, hogy a vizsgálóbíró annak idején nem helyesen vette jegyzőkönyvbe vallomását.

Elmondja végül a tanu, hogy Tuka kijelentése szerint a forradalom akkor fog kitörni, amikor a hegyeken gyuladnak a lángok.

A védők erre bejelentik, hogy említett hegyi tüzek Hlinka né napjának megünneplését szolgálták. A tegnapi tárgyalás ezzel véget ért.

A ZEPPELIN VILÁGKÖRÜLI UTJÁRA. JA. Lakehurstből jelentik: A Graf Zeppelin léghajó szerdán éjjeli pont tizenkét órákor indul el a newyorki Szabadság-szobor mellől huszonegy napos világkörüli utjára. Erre az útra már három amerikai utas váltó jegyet. Egy jegy ára kilencezer dollár. Szakaszjegyek is lesznek és pedig Tókio és Losangeles között az ut kétez dollárba, Losangeles és Newyork közötti ut pedig háromezer dollárba kerül.

Csödeladási hirdetmény

A vb. Niemetz Ferenc csödtömögéhez tartozó s Gavojdia (Szörény megye) határában fekvő birtok,

200 katasztr. hold

sik szántóföld és kaszáló, gazdasági épületekkel és cselédlakóházzal szabakézből egészben, vagy több részben eladó. A község az államvasúti fővonalán fekszik, gyorsvonati állomás és Lugojtól 12 kilométernyire van, a birtok az állomástól mintegy félóránnyira terül el.

Ugyancsak a fenti csödtömögéhez tartozó s Gavojdián, a község területén lévő

kastély

6 holdas parkkal szintén szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a alulírott csödtömög gondnok.

Timisoara, 1929 augusztus 5-én.

Alföldi Géza dr.
timisoarai ügyvéd, mint vb. Niemetz Ferenc csödtömög gondnok,

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3'08'25, Párisban 15'15

Temesvári magánárfolyamok 1929 augusztus 7-én reggel:

Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R.-T. fiókja (volt Kereskedelmi és Gazdasági Bank) devizaosztályának árfolyamai.

Minden pénznem mellett két számjegy áll. Ezek közül az első a vételt a második az eladást jelzi.

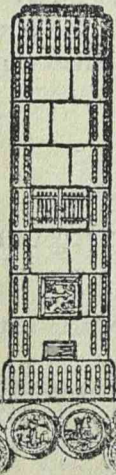
Angol font 816³/₄, 818'38 — Dollár 167'95, 168'30 — Hollandi for. 67'52, 67'65 — Dinár 2'93, 2'97 — Francia frank 6'59³/₄, 6'62 — Olasz lira 8'80, 8'82 — Cseh kor. 4'98, 4'99 — Német márka 40'11¹/₂, 40'20 — Osztr. schilling 23'73, 23'78 — Magy. pengő 29'35, 29'41 — Sv. frank 32'39, 32'43

Terményárak:

Buza 630, ujbuza 615, tengeri 625, árpa 420, zab 430, rozs 430
korpa 320 lei száz kilónki. Répa kilója 11 lei.

Pucher András Cserépkályhagyár

Timisoara-Iosefin
Strada I. C. Bratianu No. 6
Józsefváros, Uri-utca.

Állandó nagy raktár
Cserépkályha és kandallókban
Tűzhely és tűzhelycsempék
fehér és különböző más színekben
Fayence-falburkolati lapok
Keramik-padlólapok
Chamottetégla és Chamotteliszt.